

การพัฒนาแผนเรียนการสอนแบบโครงการ
เป็นฐานในรายวิชา 901033 วิถีชีวิตกับวัฒนธรรม

**The Development of a Project-based Instructional Plan for
901033 Life Style and Culture Course**

ภาวดี รามสิทธิ์, กศ.ม., Pavadee Ramsit, M.Ed.¹

อัทฉา ชื่นบุญ, ปร.ด., Athcha Chuenboon, Ph.D.^{2*}

ภคกนก รัตนวรารมณ, ปร.ด., Bhakhakanok Ratanawaraphorn, Ph.D.³

ชุตินา แสงดารารัตน์, ปร.ด., Chutima Saengdararat, Ph.D.⁴

พิศุลี สร้อยโมรี, ศษ.ด., Phisulee Sroimori, Ed.D.⁵

วฤณดา กาญจนทรงกูร, สส.ม., Warinda Kanjanatarangkoon, M.S.W.⁶

ศราวุธ มั่งสูงเนิน, พบ.ม., Sarawut Mungsoongnern, M.S.⁷

ดวงเดือน ศาสตรภักดิ์, Ph.D., Duangduen Satraphat, Ph.D.⁸

¹อาจารย์ประจำ สำนักวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยเซนต์หลุยส์

¹Instructor, School of General Education, Saint Louis College

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์และผู้อำนวยการ สำนักวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยเซนต์หลุยส์

²Assistant Professor and Director, School of General Education, Saint Louis College

³อาจารย์ประจำ สถาบันเทคโนโลยีภูมิแผ่นดิน

³Instructor, Phum Pandin Institute of Technology

⁴รองผู้อำนวยการ สำนักวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยเซนต์หลุยส์

⁴Deputy Director, School of General Education, Saint Louis College

⁵อาจารย์ประจำ สำนักวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยเซนต์หลุยส์

⁵Instructor, School of General Education, Saint Louis College

⁶ครูประจำ โรงเรียนเจ้าฟ้าอุบลรัตน์

⁶Instructor, Chaofa Ubolratana School

⁷อาจารย์ประจำ สำนักวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยเซนต์หลุยส์

⁷Instructor, School of General Education, Saint Louis College

⁸รองศาสตราจารย์และอาจารย์ประจำ คณะจิตวิทยา วิทยาลัยเซนต์หลุยส์

⁸Associate Professor, Ph.D., Faculty of Psychology, Saint Louis College

*Corresponding Author Email: athcha@slc.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแผนการเรียนการสอนแบบโครงงานเป็นฐานในรายวิชาวิถีชีวิตกับวัฒนธรรม 2) เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตกับวัฒนธรรมก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงงานเป็นฐานในรายวิชาดังกล่าว และ 3) ศึกษาผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษา ประชากรเป็นนักศึกษาวิทยาลัยเซนต์หลุยส์ คณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 129 คน และคณะจิตวิทยา จำนวน 12 คน รวม 141 คน ที่ลงทะเบียนเรียนวิชานี้ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการเรียนการสอนแบบโครงงานเป็นฐาน รายวิชาวิถีชีวิตกับวัฒนธรรม แบบวัดความรู้และแบบสอบถามผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

ผลการวิจัยปรากฏว่า 1) แผนการเรียนการสอนแบบโครงงานเป็นฐานในรายวิชา 901033 วิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่พัฒนาขึ้นนี้มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งหมายความว่าแผนการเรียนการสอนที่คุณภาพเพียงพอที่สามารถนำไปปรับใช้ได้ 2) คะแนนเฉลี่ยหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวกับรายวิชาวิถีชีวิตกับวัฒนธรรมแบบโครงงานเป็นฐานสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: แผนการเรียนการสอนแบบโครงงานเป็นฐาน รายวิชาวิถีชีวิตกับวัฒนธรรม

Abstract

The purposes of this classroom action research were 1) to develop a project-based instructional plan for the course of Life Style and Culture 2) to compare achievement in Life Style and Culture before and after participating in the project-based instructional plan activities, and 3) to study the learning outcomes according to the Thai Qualifications Framework for Higher Education. There were 141 students in total who participated in this study. Saint Louis College had 129 Nursing students and 12 Psychology students enrolled in this course in the second semester of the academic year 2019. The research instruments included project-based instructional plans in Life Style and Culture, an achievement test paper, and a questionnaire on the students' satisfaction with participating in the activities of the project-based instructional plan in Life Style and Culture. The mean, standard deviation, and t-test for independent samples were used for data analysis with a .05 level of significance.

Findings revealed that 1) The index of consistency values of this project-based instructional plan ranged from 0.67 to 1.00, which was indicative of its effectiveness 2) The

posttest mean scores were significantly higher than the pretest mean scores at the .05 level.
3) According to The Thai Qualifications Framework for Higher Education, the learning outcomes were rated as 'high'.

Keywords: Project-based Instructional Plan, Life Style and Culture Course

บทนำ

ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552 มุ่งผลการเรียนรู้ของหมวดวิชา ศึกษาทั่วไป 8 ด้าน ดังนี้ 1) มีคุณธรรมจริยธรรมใน การดำเนินชีวิต บนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง 2) ตระหนักและสำนึกในความเป็นไทย 3) มีความรอบรู้ อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์กว้างไกล เข้าใจและเห็น คุณค่าของตนเอง ผู้อื่น สังคม ศิลปวัฒนธรรมและ ธรรมชาติ 4) มีทักษะการแสวงหาความรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 5) มีทักษะการคิดแบบ องค์กรรวม 6) มีจิตอาสาและสำนึกสาธารณะ เป็นพลเมือง ที่มีคุณค่าของสังคมไทย และสังคมโลก 7) ใช้เทคโนโลยี สารสนเทศอย่างรู้เท่าทัน และ 8) ใช้ภาษาในการสื่อสาร อย่างมีประสิทธิภาพ

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยเซนต์หลุยส์มี การจัดการเรียนการสอนรายวิชาหนึ่งคือ วิถีชีวิตกับ วัฒนธรรม มีวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการ เป็นฐาน (Project-based instruction) ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ โดยผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ จจริงในรูปแบบการจัดทำโครงการและการนำเสนอ โครงการ ในขณะที่ผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำ หรือโค้ช (Coach) หรือผู้เอื้ออำนวยทางการเรียนรู้ (Learning facilitator) ทั้งนี้ประโยชน์ของการเรียนรู้ด้วยโครงการ นอกเหนือจากองค์ความรู้ (Body of Knowledge) และ วิธีการหาความรู้ (Searching) ที่ผู้เรียนจะได้รับและ นำไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำและนำเสนอโครงการแล้ว ผู้เรียนยังได้รับการพัฒนาทักษะต่าง ๆ (เขาวเรศ ภัคดีจิตร,

2557) ซึ่งเป็นทักษะที่มีความจำเป็นในศตวรรษที่ 21 อาทิเช่น ด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะ ความเป็นผู้นำ เป็นต้น นอกจากนี้ การเรียนการสอน แบบโครงการเป็นฐานได้รับการยอมรับมานานก่อน ศตวรรษที่ 21 มีประโยชน์อย่างมากในการกำหนดรูปแบบ การเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้ผู้เรียน มีคุณภาพสูง การเรียนการสอนแบบโครงการเป็นฐาน ถูกนำมาใช้เรื่อยมาและปัจจุบันที่ทั่วโลกนิยมใช้วิธีการนี้ ในสาขาวิชาต่าง ๆ (Vasiliene-Vasiliauskiene V, Butviliene J, Butvilas T., 2016, p.8)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยได้ตระหนักถึง ความสำคัญและสนใจที่จะพัฒนาแผนการเรียนการสอน แบบโครงการเป็นฐานในรายวิชาวิถีชีวิตกับวัฒนธรรม อันจะเป็นแนวทางแก่ผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการศึกษา ในการนำผลการศึกษาวิจัยมาปรับปรุง และพัฒนารายวิชา วิถีชีวิตกับวัฒนธรรมในอนาคต และท้ายที่สุด ผู้เรียนจะได้ตระหนักถึงความสำคัญ และร่วมกันธำรงรักษาวัฒนธรรมขององค์กรและของ ชาติ ได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้เชิงวิชาการ ในรูปแบบที่ หลากหลาย และมีคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ตามที่วิทยาลัยเซนต์หลุยส์กำหนด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการเรียนการสอนแบบ โครงการเป็นฐานในรายวิชาวิถีชีวิตกับวัฒนธรรม
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตกับ

วัฒนธรรมก่อนและหลัง การเข้าร่วมกิจกรรมการเรียน การสอนแบบโครงงานเป็นฐานในรายวิชาดังกล่าว

3. เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษา

นิยามเชิงปฏิบัติการ

1. แผนการเรียนการสอนแบบโครงงานเป็นฐาน หมายถึง เอกสารที่กำหนดแนวทาง ขั้นตอนการสอนที่เน้น การใช้การวิจัยเป็นฐาน สำหรับใช้จัดการเรียนการสอน รายวิชาวิถีชีวิตกับวัฒนธรรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้สอน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โดยแผนการเรียน การสอนแบบโครงงานเป็นฐาน ประกอบด้วย 1) สารระสำคัญ 2) จุดประสงค์การเรียนรู้ 3) สารการเรียนรู้ 4) สื่อและ แหล่งการเรียนรู้ 5) ผลงานและภาระงาน 6) การวัดและ ประเมินผล และ 7) กระบวนการจัดการเรียนรู้

2. รายวิชาวิถีชีวิตกับวัฒนธรรม หมายถึง รายวิชา บังคับในกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ หมวด วิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ ในงานวิจัยครั้งนี้ เลือกหัวข้อ “350 ปีในวิถีและประเพณีของศาสนิกชน ไทย: คาทอลิก”

สมมติฐานการวิจัย

ความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตกับวัฒนธรรมหลังการเข้า ร่วมกิจกรรม การเรียนการสอนแบบโครงงานเป็นฐาน ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน มีขั้นตอนการดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นพัฒนาและสร้างเครื่องมือวิจัย จำนวน 3 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แผนการเรียนการสอนแบบโครงงาน เป็นฐาน มีวิธีการพัฒนาเครื่องมือดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไป รายวิชาวิถีชีวิตกับวัฒนธรรม เพื่อวิเคราะห์เนื้อหา กระบวนการเรียนการสอน และการประเมินผล

1.2 สร้างแผนการเรียนการสอนโดย ผู้วิจัยจัดทำแผนที่ 1 ชั้นเตรียมการสอน และชั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงงานเป็นฐาน จำนวน 11 ครั้ง ระยะเวลา 30 ชั่วโมง

1.3 นำแผนการเรียนการสอนให้ ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่าง กระบวนการจัดการเรียนการสอนในแผนการจัด การเรียนรู้กับหลักสูตรในรายวิชา วิถีชีวิตกับวัฒนธรรม (Index of item - Objective Congruence: IOC) พบว่า อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 แล้วนำข้อเสนอแนะมา ปรับปรุงแก้ไข

1.4 นำแผนการเรียนการสอนที่ผ่านการพิจารณาตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุง แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ในขั้นตอนที่ 2

ชุดที่ 2 แบบวัดความรู้เกี่ยวกับรายวิชา ดังกล่าว โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับทฤษฎี การวัดผล ประเมินผลการสร้างข้อสอบ วิเคราะห์ จุดประสงค์และเนื้อหา จำนวน 20 ข้อ ข้อสอบเป็น แบบปรนัย 4 ตัวเลือก โดยใช้เวลา 10 นาทีในการตอบ ข้อสอบ

2.2 นำแบบวัดความรู้เสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างกระบวนการ จัดการเรียนการสอนในแผนการจัดการเรียนรู้กับ หลักสูตรในรายวิชา วิถีชีวิตกับวัฒนธรรม (Index of item - Objective Congruence: IOC) พบว่า อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 แล้วนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

2.3 นำ แบบ วัด ความ รู้ ที่ ผ่าน การพิจารณาตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุง แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ในขั้นตอนที่ 2

ชุดที่ 3 สร้างแบบสอบถามผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษาซึ่งดำเนินการตาม ขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและคู่มือที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ ทฤษฎี วิธีการสร้างแบบสอบถาม ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

3.2 สร้างแบบสอบถามตามการรับรู้ของนักศึกษามี 5 ประเด็น ได้แก่ 1) คุณธรรม จริยธรรม 8 ข้อ 2) ความรู้ 4 ข้อ 3) ทักษะทางปัญญา 3 ข้อ 4) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 4 ข้อ และ 5) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 4 ข้อ ลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่าลิเคิร์ต 5 ระดับ มีการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1981) การรับรู้มีระดับต่าง ๆ ดังนี้ 4.50-5.00 มากที่สุด 3.50-4.49 มาก 2.50-3.49 ปานกลาง 1.50-2.49 น้อย และ 1.00-1.49 น้อยที่สุด

3.3 นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านให้ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนการสอน (Index of item - Objective Congruence: IOC) พบว่า อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 แล้วนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

3.4 นำแบบสอบถามผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษาไปทดลองใช้ในขั้นตอนที่ 2 ต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นการทดลองใช้

ทดลองใช้กับกลุ่มนักศึกษาคณะกายภาพบำบัดที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาวิถีชีวิตกับวัฒนธรรมภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 21 คน การดำเนินการช่วงเดือนสิงหาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน มีขั้นตอนดังนี้

1. นำแบบวัดความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตกับวัฒนธรรมทดสอบก่อนเรียน ตรวจให้คะแนน บันทึกคะแนน

และวิเคราะห์คุณภาพแบบวัดทั้งฉบับ พบว่า ค่าดัชนีความยาก เท่ากับ 0.48 มีการปรับข้อสอบที่ง่ายเกินไป 3 ข้อ ค่าอำนาจจำแนก เท่ากับ 0.34 มีการปรับข้อสอบที่ค่าอำนาจจำแนกต่ำกว่า 0.20 จำนวน 6 ข้อ ปรับการใช้ภาษาข้อคำถาม ตัวเลือก และตัวลวงให้ดีขึ้น และวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตร Kuder - Richardson 20 (KR - 20) เท่ากับ 0.38

2. นำแผนการเรียนการสอนที่สร้างขึ้น ไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 11 สัปดาห์ 30 ชั่วโมง เก็บรวบรวมคะแนนผลงานกลุ่ม ประเมินพฤติกรรมปฏิบัติงานกลุ่ม ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ บันทึกผล ปัญหาและอุปสรรคไว้ปรับปรุง

3. นำแบบวัดความรู้ทดสอบหลังเรียน ตรวจสอบและบันทึกคะแนนไว้

4. ทดลองใช้แบบสอบถาม โดยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach เท่ากับ 0.90

5. สรุปผลการทดลองใช้และนำข้อมูลไปใช้ในขั้นตอนที่ 3

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นการนำผลการวิจัยไปใช้

เป็นรูปแบบการวิจัยแบบ One Group Pretest-Posttest Design ร่วมกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research) ประชากรเป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาวิถีชีวิตกับวัฒนธรรมภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2562 คณะพยาบาลศาสตร์ 129 คน และคณะจิตวิทยา 12 คน รวม 141 คน ดำเนินการวิจัยช่วงเดือนมกราคม ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2563 โครงการวิจัยนี้ได้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรมเกี่ยวกับการวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ หนังสือรับรองเลขที่ E. 092/2562 เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2562

ผลการวิจัย

การรายงานผลการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ผลการพัฒนาแผนการเรียนการสอนแบบโครงงานเป็นฐานในรายวิชาวิถีชีวิตกับวัฒนธรรมเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 1 ดังนี้

1.1 นักศึกษาทดสอบด้วยแบบวัดก่อนเข้าร่วมกิจกรรม

1.2 ชี้แจงรายละเอียดของรายวิชา เนื้อหา การสอน รายละเอียดการจัดโครงงานพร้อมทั้งยกตัวอย่างการประเมินผลในภาพรวม

1.3 จัดบรรยายพิเศษ สัปดาห์ละครั้ง 4 สัปดาห์ เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจนำไปสู่ การกำหนด เลือกรื่อง และกรอบแนวคิดในการจัดโครงงาน ได้แก่

1.3.1 สัปดาห์ที่ 1 หัวข้อ พัฒนาการของการตั้งถิ่นฐานในภูมิภาคอุษาคเนย์ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเรื่องพัฒนาการของการตั้งถิ่นฐานในดินแดนอุษาคเนย์

1.3.2 สัปดาห์ที่ 2 หัวข้อ พัฒนาการของความคิดและความเชื่อในสังคมไทย

1.3.3 สัปดาห์ที่ 3 หัวข้อ ประเพณี และพิธีกรรม

1.3.4 สัปดาห์ที่ 4 หัวข้อ วิถีชีวิตกับวัฒนธรรมที่สำคัญบนความหลากหลายของศาสนาและชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในชุมชนสาทร

1.4 จัดให้เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ มรดกตกทอดจากคณะมิสซังต่างประเทศแห่งกรุงปารีสและนิทรรศการ 350 ปีการสถาปนามิสซังสยาม วัดนักบุญยอเซฟ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมอบหมายงานสรุปข้อมูลและความคิดของนักศึกษา

1.5 จัดโครงการศึกษาและสืบสาน วิถีชีวิตกับวัฒนธรรมไทยและประชาคมอาเซียน เรื่อง “350 ปี

ในวิถีและประเพณีของศาสนิกชนไทย: คาทอลิก” โดยมีกระบวนการดังนี้

1.5.1 แบ่งกลุ่มออกเป็น 6 กลุ่ม กำหนดกรอบเนื้อหา 7 ประการ ได้แก่ ศิลบวช ศิลล้างบาป ศิลเจิม ศิลแต่งงาน ศิลกำลัง และศิลมหาสนิท

1.5.2 จัดทำกรอบแนวคิดและแผนการทำงานของกลุ่มส่งอาจารย์ และรายงานความก้าวหน้า

1.5.3 แต่ละกลุ่มนำเสนอแนวคิดและแผนการทำงานต่ออาจารย์

1.5.4 นักศึกษาปรึกษางานกลุ่มโดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาเกี่ยวกับศิลปศักดิ์สิทธิ์

1.5.5 นำเสนอเนื้อหากรอบแนวคิดในการจัดนิทรรศการ โปสเตอร์และความก้าวหน้างานกลุ่มก่อน

1.5.6 การเตรียมงาน และการสาธิต นำเสนอและเผยแพร่ ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำเพื่อการปรับปรุง

1.5.7 จัดโครงการศึกษาและสืบสานวิถีชีวิตกับวัฒนธรรมไทยและประชาคมอาเซียน เรื่อง “350 ปี ในวิถีและประเพณีของศาสนิกชนไทย: คาทอลิก” โดยการแสดงบนเวทีประกอบเนื้อหาศิลปศักดิ์สิทธิ์ การร้องเพลงมาร์ชประสานเสียงที่ และการจัดนิทรรศการโดยการบรรยาย มีสื่อโปสเตอร์และคลิปวิดีโอ

1.5.8 จากการถอดบทเรียนของนักศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมากต่อการจัดการเรียนสอนเพราะได้ประสบการณ์ตรงจากการจัดโครงงานซึ่งต้องมีการทำงานเป็นทีมการวางแผนงาน คิดงานร่วมกันกับสมาชิกในกลุ่มและอาจารย์ให้คำปรึกษาอย่างเป็นระบบ

1.5.10 นักศึกษาทดสอบแบบวัดหลังเรียน

2. การเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตกับ

วัฒนธรรมก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนแบบโครงงานเป็นฐาน วัฒนธรรมสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (t-test = -10.72, sig. = 0.00) (ดังตารางที่ 1)

ผลการทดสอบสมมติฐานด้วย t-test พบว่า ความรู้หลังการเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับวิถีชีวิตกับ

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตกับวัฒนธรรม

ประเด็น	กลุ่ม	จำนวน	ค่าเฉลี่ย (เต็ม 20 คะแนน)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	t	P
ความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตกับวัฒนธรรม	ก่อน	141	10.69	2.60	-10.72	0.00*
	หลัง	141	14.10	2.69		

* $p < .05$

3. ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบโครงงานเป็นฐานในรายวิชา วิถีชีวิตกับวัฒนธรรมเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 3 พบว่า ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.16$) รองลงมา คือ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.14$) คุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.01$) ทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 3.99$) และความรู้ ($\bar{X} = 3.94$) ตามลำดับ (ดังตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษาในรายวิชา 901033 วิถีชีวิตกับวัฒนธรรม

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปล ความหมาย
1. คุณธรรม จริยธรรม			
1.1 ไม่เอารัดเอาเปรียบเพื่อนในการทำงาน	3.95	0.60	มาก
1.2 มีวินัยและตรงต่อเวลา	4.15	0.49	มาก
1.3 ตระหนักและชื่นชมในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทยและนานาชาติ	4.00	0.56	มาก
1.4 มีคุณธรรมและจริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการ เช่น การอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล	4.00	0.46	มาก
1.5 ทำงานด้วยความขยันหมั่นเพียร	4.15	0.59	มาก
1.6 อดทนต่ออุปสรรคและปัญหาในการทำงาน	3.90	0.55	มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปล ความหมาย
1.7 มีความเสียสละ อุทิศเวลาในการทำงาน	3.80	0.62	มาก
1.8 ช่วยเหลือเพื่อนในการทำงาน	4.15	0.67	มาก
รวม	4.01	0.41	มาก
2. ความรู้			
2.1 ช่วยให้เกิดความรอบรู้ที่กว้างไกลขึ้น	3.90	0.55	มาก
2.2 สามารถนำความรู้มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้	3.80	0.52	มาก
2.3 เกิดการเรียนรู้ ศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติม และแสวงหาความรู้ใหม่	4.10	0.64	มาก
2.4 สามารถนำความรู้ไปแก้ไขปัญหา อย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์สังคม	3.95	0.69	มาก
รวม	3.94	0.51	มาก
3. ทักษะทางปัญญา			
3.1 ใฝ่รู้ และมีวิจรรย์ญาณในการเลือกรับข้อมูลข่าวสาร	3.95	0.51	มาก
3.2 ช่วยให้คิดอย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ	3.90	0.72	มาก
3.3 สามารถเชื่อมโยงความรู้สู่การใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาตนเองและสังคมได้อย่างสมดุล	4.00	0.56	มาก
3.4 เกิดความคิดเชิงสร้างสรรค์	4.10	0.55	มาก
รวม	3.99	0.43	มาก
4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ			
4.1 ติดต่อสื่อสารและสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้	3.90	0.31	มาก
4.2 สามารถปรับตัวทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกกลุ่มได้	4.20	0.52	มาก
4.3 มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม	4.30	0.57	มาก
4.4 อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสุข	4.15	0.67	มาก
รวม	4.14	0.38	มาก
5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ			
5.1 มีทักษะการถ่ายทอดผลการเรียนรู้ ได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง	4.15	0.67	มาก
5.2 ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเหมาะสมและ ถูกต้อง	4.25	0.64	มาก
5.3 สามารถแสวงหาความรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.20	0.62	มาก
5.4 สามารถนำเสนอสารสนเทศในรูปแบบที่เหมาะสมและมีคุณภาพ	4.05	0.51	มาก
รวม	4.16	0.54	มาก
รวม 5 ด้าน	4.05	0.32	มาก

อภิปรายผลการวิจัย

1. การพัฒนาแผนการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการเป็นฐานในรายวิชาวิถีชีวิตกับวัฒนธรรมเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 1 ผลการวิจัยแสดงว่าการจัดกิจกรรมตามแผนการเรียนการสอนแบบโครงการเป็นฐาน ดำเนินการตาม 4 ขั้นตอนได้แก่ **ขั้นตอนแรก** การคิดเป็น การระดมสมอง การศึกษาค้นหาข้อมูลที่ดีจากผู้บรรยายและบุคคลสำคัญเป็นผู้ให้ข้อมูล และ การศึกษานอกสถานที่นำไปสู่การกำหนดหัวข้อนำไปสู่ **ขั้นตอนที่สอง** การวางแผนและเตรียมการ แต่ละกลุ่มดำเนินกิจกรรม ดังนี้การนำเสนอแนวคิด รายงานความก้าวหน้าต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเป็นระยะ และมีการสาธิตก่อนจัดโครงการ **ขั้นตอนที่สาม** การปฏิบัติเป็นการนำเสนอผลงานผ่านสื่อผสม การบรรยาย การแสดง การร้องเพลง การจัดนิทรรศการ และ **ขั้นตอนสุดท้าย** การสรุปและการสะท้อนผลการเรียนรู้งานวิจัยสอดคล้องการศึกษาของนักวิชาการที่มีกระบวนการคล้ายคลึงกัน อาทิ นูรไอนี ดือรามะ (2559) ศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่น 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การคิดและเลือกชื่อเรื่องหรือปัญหาที่จะศึกษา ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนในการทำโครงการ ขั้นตอนที่ 3 การลงมือทำโครงการ ขั้นตอนที่ 4 การเขียนรายงาน และ ขั้นตอนที่ 5 การแสดงผลงาน อีกทั้ง ศิริพร ศรีจันทร์ (2560) กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานประกอบด้วยวางแผนและจัดทำโครงการเรื่องการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยการศึกษาแนวคิดหลักการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้และการศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเมืองด่านซ้าย ประวัติความเป็นมา กระบวนการทำหน้ากากของผีตาโชน เก็บรวบรวมข้อมูล และเขียนรายงานผล สันติ หุตะมาน และพุลศักดิ์ โกษิยาภรณ์ (2558) ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการจัด

การเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์โดยใช้โครงการเป็นฐานร่วมกับระบบพี่เลี้ยง สำหรับวิชาการระบบควบคุมแบบคลาสสิก มีขั้นตอนดังนี้ ขั้นนำ (Orientation) แนะนำให้ผู้เรียนเข้าใจและตื่นตัวในวิธีการเรียน ขั้นทบทวนความรู้เดิม (Elicitation of the Prior Knowledge) ขั้นปรับเปลี่ยนความคิด (Turning Restructuring of Ideas) ผู้เรียนจะต้องปรับโครงสร้างทางปัญญาให้สอดคล้องระหว่างความรู้เดิมและข้อมูลใหม่ ขั้นนำความคิดไปปรับใช้ (Application Ideas) และขั้นทบทวน (Review) การสรุปองค์ความรู้ใหม่

2. ผลการเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตกับวัฒนธรรมก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงการเป็นฐานในรายวิชาวิถีชีวิตกับวัฒนธรรม แสดงว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อภิปรายได้ว่าการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการเป็นฐานส่งเสริมผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้โดยผู้สอนเปิดโอกาสให้เลือกศึกษาค้นคว้าในเรื่องที่สนใจ ค้นพบปัญหาจากการศึกษาค้นคว้า การแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลและบุคคลที่เกี่ยวข้อง การใช้กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน ผลการวิจัยสอดคล้องกับนูรไอนี ดือรามะ (2559) ผลของการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่นส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อีกทั้ง ศิริพร ศรีจันทร์ (2560) ผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานในวิชาการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ 1 ของนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ก่อนการจัดการเรียนรู้ นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.94 ส่วนหลังการจัดการเรียนรู้ นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 26.74 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงฤทัย พุฒิคุณเกษม (2557) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในรายวิชา ส33265 โครงการประวัติศาสตร์ โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา ส่วนใหญ่มีระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม

3. ค่าเฉลี่ยของผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษาในรายวิชาวิธีชีวิตกับวัฒนธรรมค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) โดยการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.16$) อภิปรายผลได้ว่าเป็นผลมาจากการมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการเป็นฐานหมวดวิชาศึกษาทั่วไป การศึกษาของนุรไอนี ตือรามะ (2559) กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงการร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่นในระดับมาก ผลการวิจัยของ อชมา ชันบุญ, พิศุทธิ์ สร้อยเมรี, ทรงวุฒิ บุริมจิตต์, ภาวดี รามสิทธิ์, ชุตินา แสงดารารัตน์, วรณดา กาญจนทรงกูร, และนณมล ช่องชนิล (2563) ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อผลการเรียนรู้ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมากถึงมากที่สุด นอกจากนี้ งานวิจัยของศิริพร ศรีจันทะ (2560) และเพียงฤทัย พุฒิกุลเกษม (2557)

มีความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 ควรมีการสร้างคู่มือและขั้นตอนดำเนินการของการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานให้ผู้เรียน

1.2 การจัดการเรียนรู้บางขั้นตอนต้องใช้เวลาให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดและทักษะในการเรียนรู้ ผู้สอนจึงจำเป็นต้องยืดหยุ่นเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานที่มีกรอบเนื้อหาที่กว้างมากขึ้น เพื่อให้ได้แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย

2.2 ควรมีการศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการเป็นฐานในกลุ่มวิชาอื่น ๆ ด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

2.3 ควรมีการศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการที่มีต่อตัวแปรอื่นร่วมด้วย เช่น ความภูมิใจในวิถีชีวิตกับวัฒนธรรม เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

นุรไอนี ตือรามะ. (2559). ผลของการจัดการเรียนรู้แบบโครงการร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.

เพียงฤทัย พุฒิกุลเกษม. (2557). การพัฒนาสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนในรายวิชา ส33265 โครงการประวัติศาสตร์ โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์. วารสารวิชาการ *Veridian E-Journal ฉบับมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 7(2), 651-661

- เยาวเรศ ภัคดีจิตร. (2557). Active Learning กับ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. เอกสารประกอบการเสวนาทางวิชาการ วันส่งเสริมวิชาการสู่คุณภาพการเรียนการสอน. สืบค้นจาก http://apr.nsr.u.ac.th/Act_learn/my-file/27022015155130_article.docx
- ศิริพร ศรีจันทร์. (2560). การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ 1 ของนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 6(1), 127-139.
- สันติ หุตะมาน และพูลศักดิ์ โกษียาภรณ์. (2558). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับระบบพี่เลี้ยง สำหรับวิชาการระบบควบคุมแบบคลาสสิก. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 17(2), 108-122.
- สำนักมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา. (ม.ป.ป.). *กรอบแนวคิดหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่สอดคล้องตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552*. สืบค้นจาก <http://www.bhes.mua.go.th/bhes4/WebHigher Education/index/>
- อัชฌา ชื่นบุญ, พิศุณี สร้อยโมรี, ทรงวุฒิ บุริมจิตต์, ภาวดี รามสิทธิ์, ชุติมา แสงดารารัตน์, วฤณดา กาญจนทรงกูร, และนฤมล ช่องชนิล. (2563). การศึกษาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี วิทยาลัยเซนต์หลุยส์. *วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร*, 10(1), 110-124.
- Best, J. W. (1981). *Research in education* (4th ed). New Jersey: Prentice Hall.
- Vasiliene-Vasiliauskiene V, Butviliene J, Butvilas T. (2016). Project-based learning: the complexity and challenges in higher education institutions. *Computer Modelling & New Technologies*, 20(2), 7-10.

